

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 968 din 18.12.2019

Dosar nr.: 311/2019

Petiția nr.: 2789/23.05.2019

Petent: Centrul de Resurse Juridice

Reclamat: Spitalul Universitar de Urgență București

Obiect: presupuse fapte de discriminare la adresa unei persoane fără adăpost

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele și domiciliul petentei

1. Centrul de Resurse Juridice cu sediul în București, reprezentat de către, manager de program.

Numele și reședința părților reclamate

2. Spitalul Universitar de Urgență București cu sediul în București, reprezentat prin manager.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Partea reclamată a postat un articol pe o rețea de socializare subliniind faptul că sunt aduse la spital persoane care nu necesită neapărat tratament medical, nefiind urgențe în adevăratul sens al cuvântului. Articolul este însoțit de o filmare, fiind prezentată o persoană cu o infestare severă cu păduchi și scabie, fizionomia și alte aspecte fiind blurate.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

5. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 02.07.2019. Asociația petentă a solicitat acordarea unui nou termen. S-a procedat la citarea părților pentru data de 20.08.2019. La termen nu s-au prezentat părțile.

6. Partea reclamată a formulat un punct de vedere comunicat petentei. Petenta și partea reclamată au formulat concluzii scrise.

7. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

8. Partea reclamată a postat pe pagina unei rețele sociale o filmare realizată la camera de urgențe a spitalului de către personalul medical cu o persoană fără adăpost, aflată într-o stare de vulnerabilitate maximă.

9. Se arată că au fost distribuite informații fără caracter medical, persoana filmată fiind supusă aceluși tratament datorită apartenenței sale la o categorie defavorizată, specificându-se că este vorba de o persoană fără adăpost. Deși chipul pacientului este blurat acesta ar fi identificabil.

10. Referitor la acordul pacientului, formularul semnat de către acesta face referire la "scopuri care le exclud pe cele medicale" și la folosirea informațiilor despre starea sa în procesul de învățământ, formularul nemenționând explicit publicarea în mediul on line a înregistrării video făcându-se referire la cauzele: V.C. contra Slovaciei, Peck împotriva Marii Britanii și la cauza Z. împotriva Finlandei.

11. Partea reclamată a retras înregistrarea ulterior solicitării petentei indicând că au recunoscut faptul că publicarea inițială a înregistrării contravine normelor legale pentru prevenirea faptelor de discriminare.

12. Scopul urmărit de către reclamată (educarea publicului) chiar dacă ar fi considerat legitim nu este proporțional cu modul în care a fost luat și utilizat consimțământul pacientului, fiind încălcat dreptul la imagine și demnitate a unei persoane fără adăpost. Scopul putea fi atins și în alt mod și mai ales prin apelarea la pârgurile de cooperare instituțională cu serviciile de asistență socială.

Punctul de vedere formulat de către partea reclamată.

13. Prin punctul de vedere formulat, partea reclamată solicită să se constate că aspectele sesizate nu reprezintă fapte de discriminare.

14. În data de 21.05.2019 a fost adusă la Unitatea Primiri Urgențe o persoană găsită pe stradă de către un echipaj de ambulanță. Pacientul prezenta infestare cu păduchi și scabie datorate faptului că locuia pe stradă.

15. Pacientul a beneficiat de tratament medical, fiind informat asupra stării de sănătate și a intervențiilor medicale propuse, precum și cu privire la diagnostic și prognostic, ulterior fiindu-i aplicate procedurile de igienizare și toaletare.

16. În foaia medicală există anexa "consimțământ informat al pacientului în vederea acordării îngrijirilor medicale și de obținere a acordului privind accesul și prelucrarea datelor confidențiale", persoana respectivă l-a semnat olograf, exprimându-și acordul cu privire la filmarea și fotografierea în incinta unității.

17. În data de 23.05.2019 instituția reclamată a postat o înregistrare video pe pagina oficială de Facebook în care apare pacientul respectiv, cu chipul blurat pentru a nu i se dezvălui identitatea.

18. Înregistrarea a fost postată cu intenția de a aduce la cunoștința publică a cazurilor cu care se confruntă precum și de a urgenta intervenția autorităților publice.

19. Referitor la categoria socială defavorizată se arată că instituția reclamată nu a exclus sau marginalizat pacientul, acesta beneficiind de un tratament egal în ceea ce privește acordarea serviciilor medicale, atât în urgență cât și ulterior, pe toată durata spitalizării.

20. Instituția reclamată arată că a dorit producerea unor urmări pozitive pentru pacient și nicidecum promovarea unui așa-zis tratament discriminatoriu pentru acesta.

21. În conformitate cu prevederile art. 6 din Regulamentul UE 679/2016 "prelucrarea este legală numai dacă și în măsura în care se aplică cel puțin una dintre condiții, una dintre acestea fiind manifestarea consimțământului pentru prelucrarea datelor cu caracter personal pentru unul sau mai multe scopuri specifice. Anexa din fișa pacientului atestă acordul acestuia, exprimat sub semnătură olografă, în cunoștință de cauză cu privire la accesul și prelucrarea datelor confidențiale inclusiv înregistrarea video în scopuri nemedicale, ceea ce atestă legalitatea prelucrării de către partea reclamată.

22. În imagine pacientul apare cu chipul blurat iar faptul că înregistrarea fost retrasă din mediul online nu conduce la ideea că partea reclamată ar recunoaște că înregistrarea contravine normelor legale.

23. Se solicită respingerea petiției.

V. Motivele de fapt și de drept

24. Prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării acesta este sesizat cu privire la săvârșirea unei potențiale fapte de discriminare prin publicarea unei postări și a unei filmări cu o persoană fără adăpost, găsită în stradă, adusă la Unitatea de Primiri Urgențe a unității sanitare. În imagini se poate observa o persoană de sex masculin, a cărui fizionomie a fost blurată, cu o infestare de păduchi și scabie.

25. Conform art. 2 alin.1 din O.G. 137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare „orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

26. Colegiul director analizează dacă în cazul semnalat de către petent se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții: a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile; b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare; c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege; d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop să nu fie adecvate și necesare.

27. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată anterior, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

28. Sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul

persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în Art. 2 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri, apartenența la o categorie defavorizată etc.) invocat de petentă constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

29. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

30. În speța de față, petenta susține că a existat un tratament inuman și discriminatoriu, fiind prezentată o persoană vulnerabilă, prezentând o stare o infestare cu păduchi și scabie. Colegiul director, analizând actele aflate la dosarul cauzei nu poate reține că faptele imputate în sarcina părții reclamate ar fi fost determinate de criteriul invocat și anume apartenența la o categorie defavorizată. Astfel, postarea a fost făcută în contextul în care o persoană fără adăpost a fost adusă la o unitate spitalicească de urgență, **la unitatea de primiri urgențe**, fără a prezenta o urgență din punct de vedere medical. Practic s-a dorit tragerea unui semnal de alarmă și atenționarea tuturor celor implicați despre importanța acordată, cu prioritate, urgențelor medicale. În cazul prezentat, pacientul a beneficiat de toate serviciile medicale, fără niciun fel de discriminare, beneficiind de tratament corespunzător.

31. Referitor la cauza Peck vs Marea Britanie obiectul cauzei îl constituia dezvăluirea de către mass-media a unor imagini surprinse cu o cameră de televiziune cu circuit închis (CCTV) instalată pe stradă, care îl înfățișau pe reclamant cu un cuțit în mână, fapt ce a condus la publicarea și difuzarea pe scară largă a imaginii sale (neblurate). În cauza Z. contra Finlandei este vorba despre o persoană infectată HIV iar hotărârea respectivă conținea și numele persoanei respective, acesta fiind adus la cunoștința publicului. Curtea a hotărât în unanimitate că dezvăluirea identității și a stării de sănătate a reclamantei de către Curtea de Apel Helsinki constituie o încălcare a articolului 8. În cauza V.C. împotriva Slovaciei (nr. 18968/07) – 08.11.2011, reclamanta, de origine romă, a fost sterilizată într-un spital public fără a i se lua consimțământul deplin și în cunoștință de cauză, după ce tocmai născuse cel de-al doilea copil. Aceasta a semnat formularul de consimțământ în timp ce afla *încă în travaliu, fără să-i înțeleagă semnificația, fără să fie conștientă de caracterul ireversibil al intervenției și după ce a i s-a spus că, dacă va avea al treilea copil, ea însăși sau copilul vor muri*. În acest caz s-a constatat încălcarea articolului 3 (interzicerea tratamentelor inumane sau degradante) și încălcarea articolului 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie).

32. Colegiul director constată că, în speță, nu sunt îndeplinite condițiile pentru ca o faptă să fie discriminatorie, neputând fi reținută o legătură de cauzalitate între criteriul invocat de către asociația petentă (categorie defavorizată) și aspectele prezumtiv discriminatorii supuse analizării și dispunerii de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, respectiv publicarea unor imagini blurate. Mai mult decât atât în speța de față a existat consimțământul persoanei din filmare.

33. Colegiul director dispune că aspectele sesizate de petent nu constituie faptă de discriminare potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea

tuturor formelor de discriminare, republicată, nefiind îndeplinite condițiile cerute de lege și anume lipsa raportului de cauzalitate între criteriul invocat de către petent și faptele sesizate. Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Colegiul director reține faptul că aspectele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definită în art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 republicată;
2. O copie a hotărârii se va transmite părților;

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

SANDU VERONICA TATIANA – Membru

Data redactării: 30.12.2019
Motivată/redactată – T.S./R.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.